

Sportfiskarnas möte med Landsbygdsminister Jennie Nilsson 2021-04-14

Sveriges Sportfiske och Fiskevårdsförbund, Sportfiskarna:

Sportfiske (fiske med spö och lina) är en av Sveriges viktigaste friluftaktiviteter. Enligt SCB lade 1,6 miljoner svenskar 2019 över 10 miljarder på sitt intresse.

Sportfiskarna har i 100 år arbetat för ett hållbart fiske i friska vatten - för alla. Förbundet har mer än 65 000 medlemmar i hela landet. Vi har 60 heltidsanställda tjänstemän som arbetar med praktisk vattenmiljö- och fiskevård samt en omfattande verksamhet för att främja fiske och naturintresse hos barn- och ungdomar.

Medverkande Sportfiskarna:

Joakim Olle'n, förbundsordförande

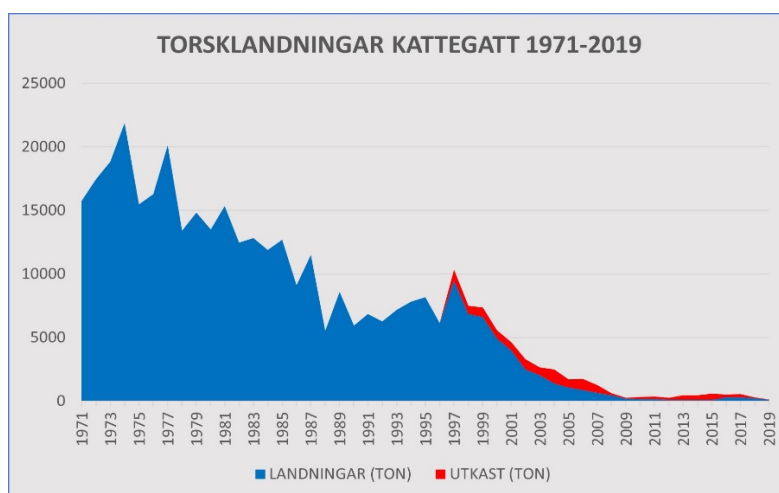
Sten Frohm Generalsekreterare

Anders Karlsson bitr Generalsekreterare

Bakgrund – oro för situationen i våra hav

Det är allmänt känt att miljösituationen Östersjön är allvarig. Inte lika uppmärksammat är den mycket allvariga situationen för fisken och ekosystemen, särskilt i kustnära zoner. Torsken har i stort sett försvunnit och vanliga fiskarter som gädda och abborre är på kraftig tillbakagång. Vi ser också tydliga tecken på att strömmingen inte mår bra. Den minskar i antal nära kusten, den blir allt mindre och könsmognaden kommer tidigare. Vi ser samtidigt att storspiggen ökar dramatiskt. Tydliga tecken på att något är fel!

I västerhavet är situationen också mycket allvarig och det handlar dessutom om många fler arter. Många vanliga fiskbestånd går inte ens att fånga på spö längre och räka och havskräfta är helt dominerande fångster i svenskt kustfiske. Ett väl dokumenterat överfiske (se figur 1) sedan snart ett halvt sekel är här den enskilt största orsaken till beståndnedgången av i princip alla kommersiellt viktiga fiskarter och det saknas helt tecken på någon sorts bestående återhämtning. Användandet av grävande bottentrålar i kombination med stora andelar utkast av bifångster medför i nuläget mycket allvarliga konsekvenser för det marina ekosystemet.

Figur 1. Sportfiskarna är väldigt oroade över situationen i våra hav. Bilden visar hur landningarna av torsk i Kattegatt sett ut mellan 1971-2019. Tyvärr är det en representativ bild för utvecklingen av många av våra vanligaste fiskarter både i västerhavet och i Östersjön. Källa: ICES

Vad behöver göras

Det finns mycket som har bidragit till den dåliga situationen för ekosystemet och fiskbestånden i haven: utsläpp av miljögifter och närsalter, ett systematiskt överfiske, en omfattande exploatering av kusten och på senare tid klimatförändringar. För att komma till rätta med detta kommer det krävas omfattande åtgärder. Miljömålsberedningens nyligen publicerade betänkande ger många bra förslag till åtgärder.

Havs- och vattenmyndighetens och Jordbruksverkets pågående arbete med en ny strategi för svenskt fiske och vattenbruk 2021-2026 med tillhörande handlingsplan har som ambition att ange en väg framåt för att återskapa fiskbestånd och etablera en ny förvaltningsmodell för fisket som är mer långsiktigt hållbar än tidigare. Vi är dock ännu inte helt övertygade om att man kommer nå ända fram och tror att det behövs tydliga politiska signaler för att hantera ett flertal målkonflikter inom fisket och förvaltningen som myndigheterna hittills inte verkar vilja hantera.

För att komma till rätta med situationen anser Sportfiskarna att det kommer behövas många åtgärder både på kort och lite längre sikt, som kommer påverka alla fiskets intressenter. Det framförs i olika sammanhang att vi behöver veta mer för att agera. Sportfiskarna anser att vi vet tillräckligt mycket för att med stöd av försiktighetsprincipen agera tex när det gäller strömmingen i södra Bottenhavet och Stockholms skärgård. Givetvis måste vidtagna åtgärder följas upp så att det kan fastställas att de fått önskvärd effekt. Vår önskan är att regeringen och ansvariga myndigheter vidtar åtgärder i närtid för att fiskbestånden och miljön i våra hav ska kunna återhämta sig så det åter blir möjligt att bedriva ett hållbart fiske både som rekreation och för konsumtion.

Några frågor som är särskilt viktiga för Sportfiskarna:

Så snart som möjligt reglera det storskaliga industrifisket i Östersjön och i västerhavet.

- Utflyttning av trålningsgränsen till 12 sjömil längs östersjökusten
- Sverige bör omgående instifta ett rejält tilltaget funktionellt fredningsområde i södra Bottenhavet
- Avskaffa inflyttningsområden och flytta ut trålgränsen i västerhavet samt fasa in mer skonsamma fiskemetoder som exempelvis burfiske av kräfta.

Den gemensamma fiskeripolitiken

- Sverige bör verka för att Internationella havsforskningsrådet (ICES) tillämpar försiktighetsprincipen och årligen sänker sitt råd om uttag i område 30 och 31 tills dess att strömmingsbeståndet uppvisar en sund storleksstruktur igen.
- Kommer behövas initiativ inom Baltfish för att:
 - förankra behovet av att flytta ut trålgränsen
 - verka för att ge ICES rätt instruktioner/frågor för dess rådgivning – varför alltid maximera uttag- MSY, varför inte fråga hur kan vi återuppbygga bestånden?

En ny ekosystembaserad förvaltning

- Initiativ har tagits men vi ser inga verksamma åtgärder ännu
- Krävs åtgärder för både Östersjön och västerhavet
- Samtliga stora rovfiskar runt svenska kusten behöver restaureringsåtgärder
- Värna beståndstrukturen hos fiskbestånden
- Vi behöver större skyddsområden för våra fiskbestånd och det är kustzonen som är uppväxtområdena för merparten av dessa. Kustzonen är dock kraftigt störd av kustnära trålning längs stora delar av svenska kusten på grund av att trålgränsen ligger så oerhört

Sportfiskarna

nära land. Storskaligt fiske behöver begränsas. Det kustnära fritidsfisket är kraftigt begränsat idag.

Förvaltning av lax

- EU:s förvaltningsplan för Östersjölax har gått ut sedan lång tid tillbaka och den har inte ersatts med någon ny. Det finns ett stort behov av en ny beståndsspecifik förvaltningsplan och Sverige som hyser den största andelen av Östersjöns naturlaxbestånd måste driva på inom Baltfish för att en ny plan utarbetas. ICES har redan presenterat underlag till en ny plan.

EU:s biodiversitetsstrategi

- Sportfiskarna har en oro för att sportfiske likställs med industriell verksamhet (extractive activity) som gruvbrytning när det gäller tillåten verksamhet i strikt skyddade områden.

Säl- och skarvförvaltning

- En ekosystembaserad fiskförvaltning behöver kompletteras och kombineras med tydligare nationella riktlinjer för en skarpare förvaltning av säl- och skarvbestånden.